

HERBERT FRUZZINA

Jemenben a helyzet

Izzadtan ébredek. Hátamhoz tapad a pizsama, vizes a nyakam. Úgy érzem, eddig nem lélegzett a bőröm, nemrég vehettem le magamról a neoprént. Mintha még mindig szorítana. Nem kellett volna ilyen sokáig ébren maradnom. A legpihentetőbb az éjfél előtti alvás, a lemaradást később már nem lehet behozni. Férjem szerint ha előbb feküdnék le, nem lennének rémálmaim. Az az igazság, hogy amikor belekezek egy filmbe, nem tudom abbahagyni. Van, hogy a filmet nem, de van, hogy arra várok, hogy szemben elfogyjanak a világos ablakok. Általában nem alszom jól, este fázom, éjszaka pedig izzadok. Tegnap Latifa hercegnőről néztem egy dokumentumfilmet, és utána egész éjszaka szökni terveztem álmomban. Dzsetszkivel száguldottam a tengeren, a víz is sötét volt és az ég is, csak egy távoli vitorlás fénye világított. Az örök motorcsónakon üldöztek, lecibáltam a búvárruhám, és mikor azt hittem, végre vége, újra foglyul ejtettek.

Egyre gyorsabban megyek, egyre mélyebbre szívom a ködöt. Behúszom a hasam, stabilizálom, nem engedem ki egyszer sem, ameddig át nem lépem a küszöböt. Egyenesen járok, egyszerre teszem le a lábam és a botot, vigyázok, nehogy kocogni kezdjek. Kívülről nézve könnyűnek tűnhet, mintha csak sétálna az ember. Szeretem, hogy dolgoznak az izmaim, viszik előre a testem. Közben nem hallgatok zenét, azt hallgatom, ahogy zörög az avar, ma, mondjuk, kevésbé zörög, mert a párás levegőtől puha. Egy krimi is kezdődhet így. Egy ember, középkorú, férfi vagy nő, irodai alkalmazott. Lábán futócipő, új, csak a talpa sáros. Kora reggel indul futni, kapucniban, fülében fülhallgató. Lassít, megtorpan, összehúzza a szemét. Először azt hiszi, korhadt fadarab. Kiveszi a fülhallgatóját, csend lesz. Aztán felsikít, következő snitt, villogó rendőrautók, védőruhás helyszínelők, csak a nyomozókon nincs soha védőruha. Néha elképzelem, hogy mi lenne, ha ez velem történne. Ha én látnék meg a bokrok alatt két cipőtalpat. Kit hívnék fel, mit mondanék, hogyan tapintanám ki a pulzusát úgy, hogy ne zavarjam össze a nyomokat? Néha azon kapom magam, hogy fejben gyakorlom a monológot. A hetvenhetes útnál, a veszprémi lejárótól hat kilométerre észak felé, ötvenes férfi, pulzus nincs, satöbbi. Néha elképzelem, hogy megdicsérnek a nyomozók, milyen pontos vagyok, azt mondják, ritka, hogy ilyen precíz telefonhívást kapnak, hogy milyen jó, hogy nem zavartam össze a nyomokat. Néha viszont aggódom, hogy a túl pontos segélyhívástól gyanús leszek.

A sütőpapír megvágta az ujjam, óvatlanul húztam ki a dobozból. Vendégek jönnek, halat sütök, és hozzá petrezselymes krumplit. A férjem majd választ fehérbort, többfélélt is behűtöttem, mert nem tudtam, melyik illik a süllőhöz a legjobban. A salátaöntetbe nem teszek sót és ecetet, a sótól mindig olyan száraz lesz a szám, mintha a tengerben úsztam volna. Nem tudok tőle aludni, elfogy a nyálam, tátogok, nyelni is alig tudok. Kiteszem az asztalra a sót, a borsot és az ecetet. Férjem nemsokára itt lesz, sosem késik. A vendégeket leülteti majd a nappaliba, én még kis ideig a konyhában leszek. Jobban szeretek később

csatlakozni, mikor már beindult a beszélgetés. Az elején a forgalomról lesz szó, a munkáról és a gyerekekről, a konyhából is hallani fogom. Hallom, hogy elfordul a zárban a kulcs, hallom utána a csöndet, ahogy a férjem kioldja a cipőfűzőjét. Bejön, megpuszítja a homlokom, a bőrének autóillatosító-szaga van. Csengetnek, férjem kinyitja az ajtót, a vendégek léptei ismeretlen ritmusban visszhangzanak a lépcsőházban. Férjem a nappaliba viszi a borospoharakat. Eggyel kevesebbet tesz ki, a tálcán finoman egymásnak koccan a faluk. A vendégek kopognak az ajtón, pedig nyitva van. Gyertek, kiáltja a férjem, és a hűtőbe nyúl, keze a Chardonnay és a Sauvignon Blanc között hezitál, de végül a négyéves Pinot Grigiot nyakát ragadja meg. Miközben az ajtóhoz megy, mormol valamit, azt hiszem, azt kérdezi, minek hűtöttem be ennyiféle fehérbort.

Szerda van, fél nyolckor csenget a takarítónő. Mindig ilyenkor csenget, ha két percet késik, máris elnézést kér. A férjem munkába indul, megszorítja derekán az övet, és megigazítja a nyakkendőjét. Viccelődik, hogy ha nyugdíjba megy, kihal vele együtt a nyakkendő. A takarítónőből illatfelhő árad, talán gyöngyvirág lehet. Idősebb, mint én, de mindig szépen van sminkelve, jól áll neki az olcsó rúzs. Én otthonra sosem sminkelem magam. Lelkesen köszön a mérnök úrnak, megkérdezi, hogy aludt, mindig ezt kérdezi. Utána szép napot kíván, és kiphent ügyfeleket. Amint kilép a férjem, mindig elmondja, hogy milyen szerencsém van, hogy ilyen férjet találtam, aki nem iszik, és szépen köti a nyakkendőt. Átöltözik, a nadrágját a kilincsre akasztja. A hálószobával kezd, áthúzza az ágyneműt. Emlékeztetem, hogy majd ne felejtse el leporszívózni az asztal lábairól a pormacskákat. Sértődötten néz, sosem szokta elfelejteni. Gyors és pontos. Mialatt dolgozik, én sétálni megyek az erdőbe, kellemetlen lenne otthon maradnom. Mire hazaérek, már kabátban vár, a pénztárcáját keresi. Azt kérdezi, ugye, nem baj, hogy megette a vajaskenyeret, amibe a mérnök úr beleharapott. Nem lett volna szíve kidobni.

A szomszéd ház előtt már megint söprögetnek. Látom a fotelből, és azt is látom, hogy piszkos az ablaküveg. Csikot hagyott rajta a törülörongy, és a széleken felismerem a takarítónő ujjlenyomatait. Amint lehullanak a falevelek, a szembeszomszéd naponta kétszer söpröget. Az út végébe húzza a faleveleket, jó nagy kupacba, szeretnek rápisilni a kutyák, és belegázolni a gumicsizmás gyerekek. A szomszéd ilyenkor hangosan káromkodik. Nem hallom, mert zárva van az ablak, de látom, hogy ingerülten tátog, és a gereblye nyelével hadonászik. Megfájdul a lábam, azt hiszem, hidegfront jön. Egy kép jár a fejemben, tegnap láttam a Facebookon, azóta újra meg újra eszembe jut. Jemenben készült, egy inkubátorban kapálózik négy koraszülött. Beírtam a keresőbe, hogy mi a baj Jemenben. Kidobott egy csomó cikket, négybe belekezdtem. Éhség és polgárháború, hogy miért, azt újra meg kellene nézнем, mert csengetett a postás, és véletlenül egy klikkel becsuktam az összes ablakot. De mégiscsak segíteni kellene valahogy. A járdán már egy falevél sincs, a szomszéd a kerítésnek támasztja a gereblyét. Vajon emlékszik még, hogy a lányom mindig kikerülte az avarkupacokat?

Vasárnap van, a sárga sálamat veszem fel, szeles az idő. A lányomhoz megyek ebédelni. Az előszobában frissen mosott ágynemű illata terjeng, a cipők egymás mellett sorakoznak. A falon egy modern kép, három vastag, párhuzamos ecsetvonás. A színek ütik egymást, a szélük egyenetlen. A lakásban minden más egyenetlen. A kép mellett a lányom oklevelei vadászatból hazahozott trófeákra emlékeztetnek. Leülünk az ebédlőasztalhoz, az asztallap üvegből van, evés közben fázik az alkarom. Apa hogy van, kérdezi a lányom, miközben

csirkesalátát tesz a tányéromra. Ügyel rá, hogy magának pont ugyanannyit szedjen, mint nekem. Apa jól van, felelem. És te, kérdezi a lányom, úgy néz rám, mint az apja, féltve, komolyan. Én is. A lányom három salátalevelet szúr a vil-lájára, utána egy kis darab csirkehúst. Körmei púderrózsaszínűek. És Nándor? Kérdezem, mert nem jut eszembe más. Ő is. A szél kint egyre erősebb, az ab-laknak csap néhány falevelet. Szeretném megkérdezni, hogy milyen ez a Nán-dor, hogy magának vasalja-e az ingét, hogy tényleg szereti-e. Megkérte a ke-zem, mondja a lányom, és felnéz a tányérjáról, szemembe néz, várja, hogy mit szólok. Szétnézek a lakásban, azt hiszem, Nándor nyomait keresem, hátha ar-ról rájövök, mit szeretnék mondani. Nem találok szinte semmit, csak két, fé-nyesre sikált cipőt az előszobában és egy mérnöki diplomát a falon. Hango-sabban teszem le a poharat, mint szeretném, most veszem észre, hogy a kör-möm ugyanolyan színre van lakkozva, mint a lányomé. Gratulálok, akarom mondani, de a G megakad a torkomon, mint a pattogatott kukorica héja, szorul és kapar. Jemenben a helyzet egyre rosszabb, mondom helyette.

Begördül a kocsink a ház elé, férjem lekapcsolja a motort. Másik kocsni is lehetne, több lakás is van a házban, többen járnak kocsival. Mégis pontosan tu-dom, hogy a férjem az, nem is én tudom, hanem a gyomrom. Kicsire összeug-rik. Mióta a férjem nem iszik, egyre kedvesebb. Hogyha későn ér haza, virágot hoz, és megkérdezi, milyen volt a napom. Emlékeztet, hogy pihenjek, tegyem fel a lábam, ne sétáljak túl sokat. Még a vásárlást is átvállalja. Saját naptárá-ban vezeti, hogy mikor kell kontrollra mennem, azt is beírja, mikor látogatom a lányomat. Múltkor rossz hőfokon sütöttem a húst, kétszázon száznyolcvan he-lyett, láttam rajta, hogy ideges, hogy ide-oda lépdél, hallottam, hogy gyorsab-ban veszi a levegőt. De nem szólt egy szót sem. Mikor itt voltak a vendégek, hallottam, hogy az előszobában suttog, hogy azt mondja, a felesége pánikbe-teg. Akkor is ide-oda lépdelt, nyikorgott a lába alatt a parketta. Hogy te ezt mi-lyen jól bírod. Válaszolta a vendég, és a résnyire nyitott ajtón keresztül láttam férjem vállán a megértően pihenő férfikezet.

Éjszaka elővettem a párnám alól a mobilom. Tudom, hogy nem szabad, a kijelző fényétől csak még éberebb leszek, gátolja a melatoninképződést. Meg akartam nézni, mennyi az idő, sötét volt, de olyan éber voltam, mintha már reggel lenne. Egy pillanatra ránéztem a Facebook-falamra, és megint feljött az a bejegyzés Jemenről, de az inkubátorban négy helyett már öt csecsemő ka-pálódzott. Jemenben a helyzet egyre rosszabb, olvastam felette, legutóbb még nem ez volt a címe, nem emlékszem, mi volt, de nem ez. Férjem mondta, hogy a telefon lehallgatja a beszélgetéseimet. Azt hiszem, ideges leszek, de nem jön az érzés, nyugodt maradok. Nyugodt vagyok, teljesen nyugodtnak érzem ma-gam. Mélyre szívom a levegőt, és érzem, hogy elárasztja tagjaimat a nyugalom. Jemenben a helyzet egyre rosszabb, az inkubátorban már öt csecsemő kapá-lózik, véznábbak, mint amilyenek a lányom született, nem lehetnek több két kilónál. Kézfejeikből csövek lógnak ki, lassan mozognak, vagy a felvétel lassí-tott. Tudom, hogy tennem kell valamit, és ez megnyugtat, a tudóm olyan köny-nyen emelkedik, mintha több méter mélyről jöttem volna a felszínre.

Nem szóltam senkinek. Hajnalodik, a beszűrődő napfénytől narancssárga a mennyezet. Csend van, csak a szomszéd gereblyézését hallom, nem is tud-tam, hogy ilyenkor is gereblyézi a leveleket. A tervet a kockás noteszomba rö-gzítem, a noteszomat pedig majd magammal viszem. Hulla nélkül nincs gyil-kosság, szokták mondani. Így nem kell a férjemért aggódnom. Nem mondom el neki, ha elmondanám, megpróbálna visszatartani, azt mondaná, pihenjek,

igyak egy nyugtató teát. A naplóimat is kiveszem majd a matrac alól. Talán elégetem őket, vagy az összeset a folyóba dobom. Az előszoba parkettájához nyomom a cipőm talpát, addig dörzsölöm a gumit, ameddig nyomot nem hagy. Ha nekimegyek a vitrinnek, kinyílik az ajtaja, a padlóra esnek a vázák és a képek. Nem is tudom, minek kell őket vitrinben tartani. A férjem majd azt hiszi, elraboltak, a lányomnál is csak a helyszínről jelentkezem. A telefonomból kiveszem a SIM-kártyát, lehúrom a vécn. Felveszem a magassarkúmat, és a készülékre lépek. Behorpad, még egyszer rálépek, megreped. Ez így majd jó lesz. Hívok egy taxit a szomszéd ház elé, a gereblyézős szomszéd nevére. Azt mondom, irány Jemen. Nem, természetesen először a reptérre megyek, ott fogok a legközelebbi repülőre jegyet venni.

Séta közben vizualizálom magamban a tervet, átgondolom a lehetséges buktatókat. Olvastam, hogy vizualizálás közben is tanulunk, erősödnek fejünkben a szinapszisok. Nekidőlök a vitrinnek, megremegnek benne a vázák, de nem dőlnek el. Erősebben kell majd nekilendülnöm. A SIM-kártyát nem nyeli el a WC, lehúrom, egy pillanatra eltűnik, utána újra előjön. Legjobb lesz, ha mégis inkább lenyelem. Egyre gyorsabban megyek, elfelejtem stabilizálni a hasam, szinte kocogok. Bizseregnek az ujjaim, azt hiszem, ideges vagyok. Hasamba szívom a levegőt, orr, tüdőcsúcs, mellkas, has, mondom magamban, utána gyorsan, egy szuszra. Ez megnyugtat. Késő délután van, gyorsan lement a nap. Hazaérek, beállok a zuhanyzóba. Még egy órám van, ameddig a férjem hazaér. Nem várok holnapig, ma este elintézek mindent, a vitrint, a SIM-kártyát, a gumicsíkot. Az inkubátorban kapálódznak a csecsemők, a szomszéd gereblyéz, elfogyott a levendulás tea. Egy darab sincs már a dobozban. Kipakoltam az egész fiókot, elment vele félóra. Hallom, hogy közeledik egy autó, a házunk elé ér, leáll a motor. A gyomrom kicsi lesz. A parkettán nincs gumicsík, a vitrinben a vázák érintetlenek. A férjem homlokpuszijának alkoholszaga van. Szédeleg, nekimegy a vitrinnek. A vázák összerezzennek. Azt hiszem, ma még maradok.